

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

Драге колеге студенти прве године,

са циљем да вам приближимо термине са којима ће те се свакодневно сусретати у академској средини, припремили смо за вас објашњења кључних појмова који се свакодневно користе током студија. Пред вама је речник најчешће коришћених термина у високом образовању.

Академска честитост – један од основних принципа академске заједнице. Овим термином означава се етичко понашање студената у процесу школовања. Подразумева да студенти не користе недозвољена средства за полагање испита и да комплетан рад заснивају на сопственом знању. Није дозвољено плагирање, што подразумева да студенти током израде семинарских и завршних радова не присвајају или копирају туђи рад.

Академске студије – Закон о високом образовању дефинише основне академске студије као студије првог степена у трајању од 3, односно 4 године (6 или 8 семестара). За разлику од струковних студија где је фокус студија више на практичним знањима, академске студије развијају код студената и шири научна, теоретска знања. Основне академске студије вреднују се са 180 или 240 ЕСПБ. Студије другог степена на академским студијама су специјалистичке и мастер студије, а студије трећег степена су докторске студије.

Акредитација – Акредитација је процес провере квалитета високошколских установа и њихових студијских програма, на свим нивоима студија, која се спроводи периодично, сваких 7 година. Акредитација установе и студијских програма, којом се утврђује да ли је факултет испунио све обавезе и стандарде који су Законом о високом образовању прописани, је најважнији предуслов за рад високошколске установе. То значи да факултет запошљава компетентан наставни кадар, да је студијски програм добро организован и слично. Ако факултет има акредитацију, то значи и да је диплома тог факултета важећа и призната.

Болоњска декларација – Болоњску декларацију је потписало 29 министара образовања европских земаља 19. јуна 1999. године у Болоњи, са циљем да се убрза процес студирања и олакша препознатљивост диплома у ширем европском образовном амбијенту. Република Србија је постала потписница Болоњске декларације 2003. године и тада се обавезала да ће реформисати своје високо образовање у складу са декларацијом. Усаглашавањем студијских програма, увођењем уједначених академских степена образовања и обезбеђивањем одговарајућег статуса свршених студената, признањем њихових диплома на разним европским универзитетима, повећава се међународна компетитивност. Студирати „по Болоњи” такође значи изражавање успеха студента у ЕСПБ бодовима, издавање додатка дипломи и друго.

Бруцош – жаргонски израз за студента прве године студија.

„Буџет” – студирати на „буџету” значи студирати о трошку државе. Буџетски студенти не плаћају школарину. Стицање статуса „буџетског” студента најпре се стиче полагањем пријемног

испита и рангирањем за упис у прву годину студија, са тенденцијом да се такав статус задржи и кроз даље школовање. Самофинансирајући студенти могу стећи статус „буџетских” студената уколико испуне услове предвиђене законом, а они се односе на број стечених ЕСПБ бодова (положених испита из текуће године студија). Исти услови важе и за „буџетске” студенте, уколико желе да задрже тај статус.

Вежбе – обавезан део наставе у оквиру неког предмета, на коме се практично увежбавају знања стечена на предавањима.

Дуално образовање - по својим циљевима не разликује се од традиционалног образовања. Током студирања по дуалном моделу један део учења остварује се кроз рад код послодавца. Студенти на дуалним студијама стичу многобројне практичне вештине, упознају систем функционисања компаније тако да су након дипломирања у потпуности припремљени за запослење.

ЕСПБ – Европски систем преноса бодова је систем квантитативног мерења успешности студента. Исказује се бројчано за сваки предмет, и кумулативно за школску годину. ЕСПБ бод исказује колико сати студент треба да издвоји за припрему одређеног предмета – рачунају се предавања и вежбе, али и самосталан рад. Један ЕСПБ бод вреди 25-30 сати рада.

Током једне школске године студент може остварити 60 ЕСПБ бодова. Сваки положен предмет (без обзира да ли је положен са оценом 6 или 10) вреднован је ЕСПБ бодовима који, када се скупе крајем године, омогућавају студенту упис у наредну годину студија. По завршетку трогодишњих студија студент стиче 180 ЕСПБ бодова, а студент четворогодишњих 240 ЕСПБ. Мастер студије такође се вреднују ЕСПБ бодовима, по 60 за сваку годину студија.

Индекс – студентска књижица у којој се евидентирају подаци о успешности студирања. Уписом у прву годину студија студент добија индекс који садржи личне податке и лични „број индекса” – тај број ће се користити током студија као идентификација студента у базама података. У индекс се уписују подаци о положеним испитима и предиспитним обавезама. Индекс се обавезно носи на полагање испита и служи као студентска „лична карта”.

Испит – завршна провера знања студената. Испит може бити писмени, усмени или практични. Оцењивање студената се обавља континуално, током читавог семестра и може се исказивати бројчано или поенима, а завршни испит се оцењује оценама на скали од 5 (није положио), до 10 (изузетан). У индекс се уписују само положени испити.

Колоквијум – Један вид провере знања одређеног дела градива, у оквиру предиспитних обавеза. Колоквијум се обавља као тестирање знања пре испитног рока и може бити ослобађајући (студент је ослобођен дела градива које је положио кроз колоквијум и не мора га спремати за испит), али може бити и услов за излазак на испит (без положеног колоквијума не одобрава се полагање испита). Динамику полагања колоквијума, садржај и њихово вредновање као предиспитне обавезе дефинише предметни наставник, у складу са правилима датим у плану рада за сваки појединачни предмет. Резултати колоквијума могу, али не морају, утицати на коначну оцену.

Мобилност – могућност студената да, током студија, један део студија (семестар, школска година) проведу на факултетима у иностранству. Мобилности се спроводе путем званичних конкурса којима се стипендирају студијски боравац на факултетима у иностранству (Erasmus +, Сеерус и други) за студенте и наставнике, али са јасно дефинисаним исходима таквих боравака (израда завршних радова, слушање курсева, истраживачки рад итд.). Мобилност студената је један од приоритета Европске уније у области образовне политике, којом се оснажује интеркултуралност и изједначавање компетенција студената на истим студијским програмима.

Полагање испита – Испит се може полагати уколико је „одслушан” и ако је студент обавио све предвиђене предиспитне обавезе. Предмети који се слушају у зимском семестру могу се полагати почев од јануарског рока. Предмети који се слушају у летњем семестру могу се полагати тек у јунском року, након што су „одслушани”. Положен испит вреднује се оценама од 6-10, а оцена зависи од броја освојених поена на предиспитним обавезама и испиту (максимално 100). Подаци о положеном испиту уписују се у индекс и записник наставника. Студент који није положио испит у једном року, може се пријавити за полагање у наредним роковима.

Пријава испита – Да би студент изашао на полагање испита, потребно је да исти пријави на шалтеру Студентске службе или онлајн (ако је предвиђено). Рокови за пријаву испита су важни, јер се свака накнадна пријава ван датума за пријаву плаћа. Студент који није пријавио испит не може приступити полагању.

Предиспитне обавезе - похађање предавања и вежби, полагање колоквијума, израда семинарских и графичких радова, домаћих задатака, презентација, активности на настави итд. Сваки вид овог ангажовања вреднује се одређеним бројем поена, за сваки предмет посебно, а вредновање дефинише предметни наставник. На предиспитне обавезе студент може стећи највише 70 поена. Присуство настави и успешност обављања предиспитних обавеза је један од најважнијих чинилаца у свекупној успешности студената на испитима.

Семестар – период у коме се одржавају предавања и вежбе. Постоје летњи и зимски семестар. Семестар у просеку траје 15 наставних седмица.

Скрипте – материјал за учење. Могу бити ауторизоване (сачињавају их наставници) и неауторизоване (праве их студенти). Састоје се из бележака са предавања и вежби, најважнијих делова градива потребних за савладавање неког предмета, често комбинованих из неколико извора.

Струковне студије – студије првог степена у трајању од 180 ЕСП бодова (6 семестара). По завршетку студија стиче се звање струковног инжењера одговарајуће струке. То су примењене студије, предвиђене за студенте који желе специфична, практична знања из одређене области и брже укључивање у процес рада. За разлику од академских, које омогућавају студентима шира знања и веће могућности да се определе у ком смеру желе да тече њихова каријера, струковни студенти оспособљавају се за конкретнија занимања са пуно практичног рада. Након академских студија студенти имају могућност уписа докторских студија, док за струковне таква могућност не постоји.

Студијски програм – скуп обавезних и изборних предмета који чине један СП. Студијски програм ближе дефинише знања и вештине које студент треба да стекне до стицања дипломе.

Студентска служба - Служба факултета у којој се врши стручно-технички део процедуре студија. Издавање индекса и докумената, подношење разних захтева, упис студената, преузимање потврда о студирању. Студентска служба је прво место за сва студентска питања у вези са студијама – можете се обратити стручним сарадницима лично, у термину предвиђеном за рад са студентима, телефоном или имејлом.

Студентски парламент – студентска организација која се бави ненаставним активностима, организацијом студентског живота ван студија, али и студентским правима и побољшањем услова студирања. Чланови парламента се бирају на студентским изборима сваке друге године. Представници Студентског парламента учествују у раду стручних органа Факултета.

Стипендије и кредити – Стипендије се додељују изузетним (или надареним) студентима, те је селекција за стипендије строга. Постоји више врста стипендија (домаће, фондацијске,

корпорацијске итд.) које се регулишу посебним конкурсима и специфичним условима. По правилу, стипендије се не враћају, али могу бити условљене одређеним правилима - висином просека током студија, обавезом запослења у фирми која стипендира студента итд. Кредити се додељују студентима којима је потребна финансијска подршка током студија, а који испуњавају и друге услове конкурса институције која расписује конкурс за кредитирање. Сваке године објављују се конкурси за кредитирање и стипендирање успешних студената.

Услов – минимални број бодова потребан за упис наредне године студија.

Школска година – по правилу почиње 1. октобра и траје 12 месеци. Настава у школској години траје 2 пута по 15 недеља (15 седмица за зимски и 15 за летњи семестар), а преостало време предвиђено је за полагање испита и учење, као и за одбране завршних радова. За стицање или задржавање статуса студента „пресек” стања утврђује се на крају школске године.